

Перелік питань, які рекомендовані для розробки індивідуальних та колективних проектів

Слухачі курсів виконують випускні роботи з теми, визначеної проблематикою курсів, упроваджують інноваційні педагогічні та виробничі технології, набувають досвіду дослідницько-творчої роботи, обґрунтовують модель власної діяльності, її результативність тощо.

Педагогічні працівники, які перебувають на курсах, обирають форми роботи відповідно до своїх нахилів та уподобань, які відповідають проблематиці курсів та вимогами до їх оформлення представлених в методичних рекомендаціях щодо виконання слухачами випускних робіт.

Орієнтовний перелік питань для практичних психологів

1. Організаційні моделі діяльності практичного психолога в навчальному закладі:

– *робота з дітьми* (адаптація до умов навчального закладу та особливостей навчально-виховного процесу; вивчення психологічних особливостей дитини/колективу; корекція та розвиток індивідуально-психологічних особливостей; профілактика та подолання асоціальних проявів в поведінці дітей, негативних явищ в учнівському середовищі; формування життєвої компетентності, здорового способу життя);

– *робота з педагогічними працівниками* (психологічна просвіта/консультування з актуальних питань навчально-виховного процесу, особистісної сфери; психологічний супровід функціонування педагогічного колективу на різних етапах його існування; вивчення особливостей педагогічної діяльності; профілактика та розв'язання конфліктів; технології психологічного супроводу педагогів під час атестації);

– *робота з батьками* (психологічна просвіта/консультування з питань розвитку та особливостей особистості у різних вікових періодах; вивчення особливостей умов сімейного виховання, мікроклімату).

2. Формування психологічної компетентності всіх учасників навчально-виховного процесу.

3. Психологічний супровід навчально-виховного процесу в умовах інклюзивної освіти (за суб'єктами: діти, батьки, педагогічні працівники).

4. Психологічний супровід профільного, допрофільного навчання та випускників під час зовнішнього незалежного оцінювання.

5. Психологізація навчання та технології створення комфортного освітнього середовища в навчальному закладі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ СЛУХАЧАМИ ВИПУСКНИХ РОБІТ

Випускна робота – це результат самостійної навчальної діяльності слухача курсів підвищення кваліфікації. У процесі підготовки слухачі узагальнюють, оновлюють й розширюють теоретичні знання, удосконалюють свої практичні вміння з теми, визначеної проблематикою курсів, упроваджують інноваційні педагогічні та виробничі технології, набувають досвіду дослідницько-творчої роботи, обґрунтовують модель власної діяльності, її результативність тощо.

Педагогічні працівники, які перебувають на курсах, обирають форми роботи відповідно до своїх нахилів та уподобань, які відповідають проблематиці курсів та вимогами до їх оформлення.

Результат індивідуальної роботи може бути представлений у формі:

- опису власного досвіду (творча робота, курсовий проект) з відповідними додатками;
- участі у роботі тимчасової творчої групи для підготовки колективного проекту. Кількість учасників творчої групи – декілька осіб (4 - 5). Учасники групи виконують колективне завдання. Індивідуальна робота учасника групи є складовою частиною колективного проекту, тому кожен учасник звітує часткою своєї роботи в колективному проекті. Наприклад, колективний проект передбачає розробку циклу уроків з певної теми. Учасники презентують розроблений цикл уроків в цілому, але кожен учасник презентує особисто розроблений урок ;
- складання плану-конспекту або методичної картки уроку, заходу, заняття гуртка чи методичних рекомендацій щодо проведення вище вказаних форм роботи відповідно до проблеми курсів;
- адаптація (методичні рекомендації) матеріалів підручників до вимог програми;
- презентація власних сайтів або блогів з аналізом вміщених у них матеріалів, які стосуються проблеми курсів. Педагогічні працівники, які обрали подібну

форму роботи, подають керівникам курсів матеріали, вміщені на сайті електронних носіях (CD –дисках);

- написання науково-методичної статті, пов'язаної з проблематикою курсів

Форми роботи узгоджуються з керівниками курсів у перший день роботи. Керівники курсів надають методичні рекомендації слухачам для виконання індивідуальної роботи. Випускна робота подається на розгляд керівників курсів за два дні до захисту випускної роботи. Керівники курсів визначають рівень відповідності виконаної випускної роботи науково-методичним вимогам. Випускна робота зберігається у відповідному структурному підрозділі протягом одного року.

Нижче подаються методичні рекомендації до виконання запропонованих форм роботи.

Алгоритм виконання **колективного проекту** передбачає наступну структуру:

1. Назва проекту.
2. Актуальність проблеми, наукове обґрунтування.
3. Мета проекту.
4. Завдання проекту.
5. Етапи, термін реалізації проекту.
6. Забезпечення проекту:
 - ◆ науково-методичне;
 - ◆ матеріально-технічне;
 - ◆ критерії оцінки очікуваних результатів.
7. Перелік основних заходів.
8. Очікуванні результати.
9. Система організації і контролю за ходом виконання.

Тематика проекту обирається вчителем з урахуванням нових освітніх завдань, педагогічних концепцій та парадигм, реалій сучасного життя, навчальної ситуації, інтересів і здібностей учнів (на основі діагностики)

тощо. Обґрунтування вибору проблеми висвітлює концептуальність, актуальність, необхідність, новизну обраної тематики.

Проект складається з двох частин: пояснювальної записки та комплексу текстового, графічного або ілюстративного матеріалу. Загальні вимоги до пояснювальної записки: чіткість та логічна послідовність викладу матеріалу, стислість та ясність формулювання творчого задуму проекту. Текстовий матеріал пояснювальної записки оформлюється відповідно до діючих стандартів.

Критерії оцінювання творчого проекту:

- актуальність обраної теми;
- ступінь вирішення поставленого завдання;
- ступінь самостійності розробки;
- можливість використання в роботі установ освіти.

Обов'язковими ознаками проекту повинні бути науковість, авторська методика, власний підхід до розв'язання проблеми.

Творча робота (опис власного досвіду, курсовий проект) – результат вивчення актуальної для професійної діяльності педагогічного працівника проблеми, що визначена навчальними планами курсів підвищення кваліфікації.

Тема роботи обирається відповідно до питань комплексного заліку навчально-тематичного плану курсів. З метою написання курсового проекту слухач опрацьовує інформаційні джерела, в яких висвітлено аспекти досліджуваної проблеми. Такими джерелами можуть бути: монографії, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, періодичні педагогічні видання, інтернет-ресурси, методичні рекомендації та матеріали, інформаційні бюлетені, інформаційно-методичні та тематичні збірники тощо.

Написання творчої роботи передбачає визначення її теми, складання плану, викладу змісту, бібліографічного опису використаної літератури.

Зміст роботи необхідно викласти у логічній послідовності, грамотно. Доцільно у вступі обґрунтувати вибір теми та її актуальність, здійснити

аналіз вивчених та опрацьованих першоджерел, висловити власну точку зору щодо розв'язання окресленої проблеми. В основній частині необхідно розкрити всі питання плану творчої роботи. У висновках рекомендується узагальнити опрацьований матеріал, висловити особистісне бачення шляхів вирішення проблеми, змоделювати власну діяльність у напрямі означеної роботи.

Основні ідеї курсового проекту презентуються слухачами курсів під час захисту випускних робіт.

Написання науково-методичної статті має відповідати вимогам, встановленим ВАК.

Вимоги до інших форм роботи узгоджуються з безпосередньо з керівниками курсів.

Випускна індивідуальна робота має відповідати наступним правилам оформлення:

1. Обсяг випускної роботи складає від 5 – 12 сторінок комп'ютерного набору (вступ – 1 сторінка), основна частина, висновки (1 сторінка). До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації.

2. Текст набирається на аркушах білого паперу стандартного формату А-4, з використанням шрифтів текстового редактора Word, кеглем 14, через 1,5 інтервалу (30 рядків на сторінці) з дотриманням таких розмірів полів: верхнього, нижнього і лівого – 20 мм, правого – 10 мм.

3. Завдання виконуються відповідно до встановлених вимог оформлення обраних видів робіт.

3. Титульна сторінка оформлюється за встановленою формою.

4. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

5. Посилання на літературу здійснюються безпосередньо в тексті у квадратних дужках. Наприклад [1, с. 23]. Нумерація сторінок в тексті має співпадати з прикінцевими посиланнями.

6. Список використаної літератури містить перелік літератури та інших документальних джерел, використаних під час виконання роботи, розміщується після висновків і оформлюється відповідно до чинних стандартів (див. Додаток 1).

7. Додатки (за необхідністю), які уміщують допоміжний матеріал: малюнки, фотографії, таблиці, плани, схеми, графіки, інструкції чи виписки з них, копії необхідних документів, використовуються для повноти сприйняття виконаної роботи.

Приклади оформлення бібліографічного опису літературних джерел, використаної літератури

1. *Книги (монографії): (один автор)* Прізвище, Ініціали автора. Назва книги / Ініціали, Прізвище автора – Видавництво, рік видання. – хх с. (кількість сторінок книги) або С. хх (номер сторінки, з якої взята цитата).

Наприклад: Трусов В. П. Социально-психологические исследования когнитивных процессов / В. П. Трусов. – Л., 1980. – 369 с.

2. *Книги (монографії): (два-три автори)* Прізвище, Ініціали першого автора. Назва книги / Ініціали, Прізвища усіх авторів – Видавництво, рік видання. – хх с. (кількість сторінок книги) або С. хх (номер сторінки, з якої взята цитата).

Наприклад: Романовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Романовська, Ю. В. Черняк. – К.: Прецедент, 2006. – 93 с.

3. *Окремий розділ або стаття з книги:* Прізвище, Ініціали автора (першого автора). Назва статті (розділу) / Ініціали, Прізвище (прізвища) автора (авторів). Назва книги / Відповідальний редактор. (або назва журналу) – Видавництво, рік видання. – хх с. (кількість сторінок книги) або С. хх (номер сторінки, з якої взята цитата).

Наприклад: Кон И. С. Отрочество как этап жизни и некоторые психолого-педагогические характеристики переходного возраста / И. С. Кон, Д. И. Фельдштейн // В мире подростка / Под ред. А. А. Бодалева – М.: Педагогика, 1980. – С. 16-28.

4. *Електронні ресурси:* Назва статті [Електронний ресурс] / Ініціали, Прізвища авторів // Назва ресурсу. – рік. – № хх. – С. хх. – Режим доступу до ххххххх: [http:// www. адреса сторінки](http://www.адреса_сторінки).

Наприклад: Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровків, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – №4. – Режим доступу до журн.: [http:// www. nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm](http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm).

**Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДИЦІЇ
ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Автор: Колісніченко Алла Іванівна,
слухач курсів підвищення кваліфікації
вчителів початкових класів спеціальних
шкіл та шкіл-інтернатів,
вчитель першої категорії НВО
«Спеціальна загальноосвітня школа № 1
– ДНЗ»

**Кіровоград
2015**